

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรม อันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคน ในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจ และความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรมการงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือที่แสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ และสร้างสรรค์ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดง ภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 37) และเป็นทักษะ ที่ต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญในการใช้ภาษา ในการสื่อสาร เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งการอ่าน การเขียน การฟัง และการพูด

ในการพัฒนาประเทศสิ่งสำคัญที่จะต้องทำเป็นลำดับแรก คือ การให้การศึกษาแก่ ประชากร ซึ่งปัจจัยที่มีความสำคัญที่ทุกประเทศใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาประชากรก็คือ “การอ่านและการเขียน” เนื่องจากการอ่านและการเขียน คือ การพัฒนาประชากรอย่างต่อเนื่อง การอ่านออกเขียนได้ ทำให้ประชากรเกิดการพัฒนาตนเอง และเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตลอดเวลาที่มี โอกาส ดังที่ สกุศลชัย เวชยาวิทย์ (2554 : 4) กล่าวว่า การอ่านออก เขียนได้ ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญ ต่อการพัฒนาตนเองและการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น รวมถึงการเรียนรู้ด้านภาษา (Literacy) ก็ถือว่าเป็นเรื่องสำคัญเพราะจะนำไปสู่การเรียนรู้วิชาอื่นต่อไป นอกจากนั้น เมธา ภิญโญจันทร์ (2555 : 17) กล่าวว่า การอ่านและการเขียน ถือว่าเป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะการอ่านและ การเขียนเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการศึกษาค้นคว้า การรับข้อมูลข่าวสาร เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ ทุกกลุ่มวิชา ประชากรจะเรียนรู้วิชาต่าง ๆ ได้ดี ถ้ามีทักษะการอ่านและเขียน ซึ่งสอดคล้องกับ อุดม พรประเสริฐ (2554 : 8) กล่าวว่า การอ่านและการเขียน จะช่วยให้นักเรียนเรียนได้ดีขึ้นและนำไป ใช้ในชีวิตประจำวัน เพราะสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านและเขียนไปพัฒนาตนเองและพัฒนางาน

จากความสำคัญดังกล่าวมาการเขียนก็เป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการศึกษา วิชาต่าง ๆ ต้องอาศัยการเขียนเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ เช่น การเขียนเพื่อบันทึกเพื่อจดจำเพื่อทำ

รายงานและเพื่อประเมินความเข้าใจ หากนักเรียนมีทักษะการเขียนบกพร่อง ไม่สามารถเขียนเพื่อสื่อความคิดของตนให้ผู้อื่นเข้าใจได้ จะทำให้เกิดปัญหาในการสื่อสารไม่สามารถสื่อสารออกมาเป็นภาษาเขียนที่ถูกต้องตามหลักภาษาไทย ดังนั้นทักษะการเขียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงได้กำหนดให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาที่มีความรู้พื้นฐานในการเขียนสะกดคำตามอักษรวิธี การเขียนสื่อสารรูปแบบต่าง ๆ การเขียนเรียงความ ย่อความ เขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า เขียนตามจินตนาการ เขียนวิเคราะห์วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 37)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่ง ดำเนินการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทย โดยกำหนดเป้าหมายให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทุกคนอ่านออก เขียนได้ และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ขึ้นไป อ่านคล่องเขียนคล่องและสื่อสารเข้าใจได้ และกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งประเมินความสามารถการอ่านและการเขียนเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2559 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านโชคดี อำเภอขลุ่ย จังหวัดจันทบุรี จำนวน 11 คน พบว่า ความสามารถในการอ่านของนักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินทุกคน ส่วนการประเมินการเขียน มีผลการประเมินอยู่ในระดับปรับปรุง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 ซึ่งสูงกว่าระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ที่มีนักเรียนอยู่ในระดับปรับปรุงร้อยละ 4.54 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. 2559 ก : 18)

จากข้อมูลการวัดความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (National Test : NT) ปีการศึกษา 2559 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้านความสามารถด้านภาษา พบว่า มีผลการประเมินระดับโรงเรียน ร้อยละ 41.78 เมื่อเรียงลำดับผลการประเมินอยู่ในระดับที่ 99 จากโรงเรียน 107 แห่ง ส่วนค่าเฉลี่ยระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 และระดับประเทศร้อยละ 58.57 และร้อยละ 51.00 ตามลำดับ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. 2559 ก : 18) จากข้อมูลสะท้อนได้ว่า หากนักเรียนไม่สามารถเขียนได้ในระดับพื้นฐานจะส่งผลให้การเรียนรู้ในระดับชั้นที่สูงขึ้น

การใช้ภาษาเขียนในปัจจุบันเกิดความผิดพลาด และบกพร่องอยู่เสมอ ดังที่ดวงใจ ไทยอุบุญ (2552 : 3) ได้สรุปปัญหาการเขียนโดยเฉพาะเรื่องการใช้คำ การใช้สำนวนที่ไม่เหมาะสม การใช้คำไม่ถูกกาลเทศะ การเขียนสะกดตัวการ์นต์ การวางรูปวรรณยุกต์ผิดที่ การใช้ประโยค ไม่ถูกต้องเหมาะสม รวมทั้งการลำดับความ ลำดับประโยค เราจึงควรให้ความสนใจและพัฒนาการเขียนให้มากขึ้น ปัญหาการใช้ภาษาที่ผิดพลาดนั้นเนื่องมาจากเด็กไทยจำนวนไม่น้อยหันไปให้ความสนใจกับการดูโทรทัศน์ เล่นอินเทอร์เน็ต ซึ่งสื่ออินเทอร์เน็ตมีการใช้ภาษาสื่อสาร หรือการส่งข้อความนั้น มีการตัดทอนคำ สะกดคำผิด ใช้ภาษาผิดจากความหมายเดิม รวมถึงการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตค้นคว้า

ข้อมูล ทำให้ภาษาเขียนบกพร่อง เช่น คำศัพท์ การสะกดคำ การเขียนไวยากรณ์ เมื่อใช้เป็นประจำทุกวัน ก็ติดเป็นนิสัย นำมาใช้เขียนในการบ้านหรือในรายงานเป็นการใช้ภาษาที่ไม่ถูกต้องตามหลักภาษา (วิไลวรรณ ธานี. 2550 : 4)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะการเขียน โดยเน้นบทบาทของครูให้เป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ เสริมประสบการณ์การเรียนรู้แก่นักเรียน เลือกรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย และเหมาะสมกับนักเรียน คิดค้น เทคนิค กลวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยคำนึงสภาพและลักษณะของนักเรียน เน้นให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตามการเรียนรู้อย่างมีความสุข นั่นคือ การใช้ชุดฝึกเป็นสื่อการเรียนการสอนที่มีความสำคัญต่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งสามารถนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะชุดฝึกที่ทำให้เกิดความสนุกสนานสามารถตั้งอกสอนได้ตามระดับความยากง่ายและช่วยให้นักเรียนเกิดความสนใจเรียนรู้ จะช่วยแก้ไขข้อบกพร่องของด้านทักษะการเขียนของนักเรียน ได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของธอร์นไดค์ (Thorndike) สาลีรักสุทธิ (2553 : 35) กล่าวว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีก็ต่อเมื่อได้รับการฝึกฝน การกระทำซ้ำ ๆ วิชาภาษาไทยก็เป็นทักษะนักเรียนจะมีทักษะทางภาษาที่ดีมีความรู้ความเข้าใจ และเกิดทัศนคติที่ดีต่อภาษาไทย ก็ต่อเมื่อได้รับการฝึกฝนและกระทำซ้ำ ๆ ถ้านักเรียนได้ฝึกฝน ได้ทำชุดฝึก ได้ใช้ทักษะทางภาษามากเท่าใดก็จะช่วยให้นักเรียนมีทักษะดีขึ้น นอกจากนี้ ถวัลย์ มาศจรัส (2555 : 18) กล่าวว่า แบบฝึกเป็นแบบฝึกหัดที่จัดทำขึ้น อย่างเป็นระบบ และมีระเบียบ เป็นสื่อการเรียนรู้ที่ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ ฝึกทักษะให้เด็กได้ทำงานตามลำดับ โดยมีความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย มีความเชื่อมั่นและสามารถประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองได้ และประทีป แสงเปี่ยมสุข (2554 : 5 - 6) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกว่า เป็นเครื่องอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ทำให้ครูทราบความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถของนักเรียน แบบฝึกจัดเป็นสื่อการเรียนการสอนชนิดหนึ่งที่ใช้ฝึกทักษะให้กับนักเรียน หลังเรียนจบเนื้อหาในช่วงหนึ่ง ๆ เพื่อฝึกฝนให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ รวมทั้งเกิดเป็นความชำนาญในเรื่องนั้น ๆ อย่างกว้างขวางมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของละเอียด มีคม (2550 : 57) ได้ศึกษาค้นคว้าการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่าน การเขียนคำพ้องชนะต้น ร ล และคำควบกล้ำ ร ล ว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า หลังเรียนด้วยแบบฝึกทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น นอกจากนี้ เบญจมาศ พลกำแพง (2553 : 51 - 52) ได้ศึกษาค้นคว้าการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า การเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ เป็นการเพิ่มทักษะความชำนาญให้แก่ นักเรียน และนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการแก้ปัญหาให้นักเรียนในด้านทักษะการเขียน และจากเหตุผลที่พบว่าชุดฝึกทักษะเป็นเครื่องมือช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียน เกิดความสนุกสนาน มีความแม่นยำในเนื้อหามากขึ้น ซึ่งส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงพัฒนาชุดฝึกทักษะการแต่งประ โยคเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2 เพื่อเป็นพื้นฐานในการเขียนเรื่อง การเขียนบรรยาย และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระดับชั้น ที่สูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการแต่งประ โยค เพื่อพัฒนาความสามารถ ในการแต่งประ โยค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งประ โยค

ประโยชน์ของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้คาดว่าครั้งนี้ชุดฝึกทักษะการแต่งประ โยค เพื่อพัฒนาความสามารถในการ แต่งประ โยค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 นำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะ การเขียนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรียนภาษาไทยของนักเรียนสูงขึ้น หรือสามารถนำไปพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ในรายวิชาอื่น ๆ และประยุกต์ใช้กับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาทั้งในระดับชั้นต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มอำเภอลง จังหวัดจันทบุรี สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำนวน 16 โรงเรียน จำนวน 16 ห้องเรียน รวมทั้งหมด 149 คน

2. กลุ่มตัวอย่างใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่แก่นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนบ้าน โชคดี จังหวัดจันทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 18 คน ได้มาโดยวิธีการเลือก แบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ ชุดฝึกทักษะการแต่งประโยค
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ขอบเขตเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการแต่งประโยค เพื่อพัฒนาความสามารถในเขียนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 25 แบบฝึก ประกอบด้วย

1. คำหัตถ์ร้อยสร้อยสรค์ประโยค 10 แบบฝึก
2. บอกกล่าวใหม่ 5 แบบฝึก
3. ใส่ใจคำถาม 5 แบบฝึก
4. ปฏิเสธอย่างงดงามถ้าไม่เข้าใจ 5 แบบฝึก

ระยะเวลาทำการทดลองการวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนสิงหาคม

นิยามศัพท์เฉพาะ

ประโยค หมายถึง คำ ถ้อยคำ ที่นำมาเรียบเรียงให้ได้ใจความสมบูรณ์ เช่น ประโยคบอกเล่า ประโยคปฏิเสธ ประโยคคำถาม โดยทั่วไปประโยคประกอบตั้งแต่ 2 ส่วนขึ้นไป คือ ภาคประธาน และภาคแสดง

ชุดฝึกทักษะการแต่งประโยค หมายถึง แบบฝึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้คำพื้นฐานในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สื่อการเรียนรู้สาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อฝึกความสามารถในการแต่งประโยค จำนวน 1 เล่ม ประกอบด้วย แบบฝึกทักษะ 25 แบบฝึก

แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การวางแผนการจัดกิจกรรมเป็นรายลักษณะอักษรไว้ล่วงหน้าอย่างละเอียด เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งมี มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลที่ชัดเจน สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนของนักเรียนที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลฤทธิ์ในเรื่องการแต่งประโยค โดยใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งประโยค ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งวัดโดยใช้แบบทดสอบที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ซึ่งผ่านกระบวนการตรวจสอบเครื่องมืออย่างครบถ้วน

ประสิทธิภาพของชุดฝึก หมายถึง ชุดฝึกทักษะการแต่งประโยคที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 (ไชยยศ เรื่องสุวรรณ. 2533 : 128)

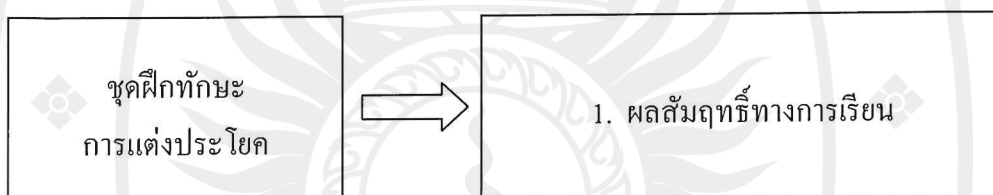
80 ตัวแรก หมายถึง ค่าร้อยละ 80 ของคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนสามารถทำชุดฝึกทักษะ การแต่งประโยคได้ถูกต้อง ซึ่งเรียกว่าประสิทธิภาพของกระบวนการ

80 ตัวหลัง หมายถึง ค่าร้อยละ 80 ของคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนสามารถทำแบบทดสอบ หลังเรียน ได้ถูกต้อง ซึ่งเรียกว่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์

นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียน บ้านโชคดี อำเภอลำลูกเกด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

กรอบความคิดในการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีกรอบความคิด

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังการใช้ ชุดฝึกทักษะการแต่งประโยคสูงกว่าก่อนการใช้ชุดฝึกทักษะการแต่งประโยค